

Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie Maasgouw 2022 - 2026

Inleiding

In de raad van juli 2021 heeft de raad ingestemd met de Klimaat Adaptatie Strategie. Het doel van deze strategie is om de gemeente Maasgouw klimaatbestendiger te maken. De benodigde maatregelen zijn in deze uitvoeringsagenda opgenomen en het proces daar naar toe is beschreven in het advies Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie.

Het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

Het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie (DPRA) is een gezamenlijk plan van gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk om Nederland klimaatbestendig en waterrobuust in te richten. Het deltaplan versnelt en intensiveert de aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en de beperking van gevolgen bij overstromingen, door maatregelen in de ruimtelijke inrichting. Het doel is om in 2050 Nederland klimaatbestendig en waterrobuust te hebben ingericht.

Stap 1; Kwetsbaarheid in beeld brengen. Deze ambitie wordt ingevuld door stresstesten uit te voeren om de effecten van klimaatverandering in te vullen. In Maasgouw is de stresstest in 2018 uitgevoerd gezamenlijk met andere gemeenten in noord- en midden Limburg. Resultaten zijn hier in te zien: www.wpn.klimaatatlas.net

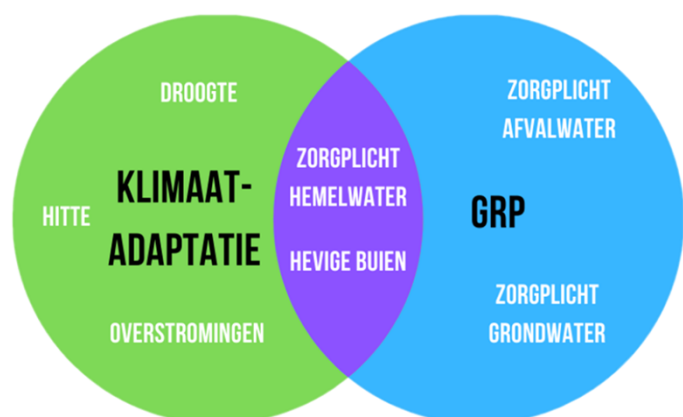
Stap 2; Risicodialoog voeren en strategie opstellen. Binnen Maasgouw hebben we twee brede sessies gevoerd met belanghebbenden. Daarnaast hebben we middels het burgerpanel een representatieve afspiegeling van de bevolking bevroegd.

Stap 3; Uitvoeringsagenda opstellen. Als resultaat van de risicodialoog incl. burgerpanel is de uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin vertellen we wat we komende jaren gaan doen op het gebied van klimaatadaptatie in de gemeente.

Binnen de klimaatadaptatie kennen we vier aandachtgebieden: Droogte, Hittestress, Overstromingen en overlast van hevige buien. In de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie wordt overstromingsgevaar buiten beschouwing gelaten. Dit is met name het speelveld van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg.

Het omgaan met hevige buien wordt beschreven in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Het GRP heeft ook zijn eigen financieringsbron, de rioolheffing. Vanuit de rioolheffing mogen we enkel maatregelen financieren die relatie hebben met de drie zorgplichten; hemelwater- afvalwater- en grondwaterzorgplicht.

Maatregelen die geen relatie hebben met de zorgplichten worden vanuit de algemene middelen gefinancierd. In deze notitie is de kostenraming van deze laatste categorie maatregelen opgenomen.

Maatregelen uitvoeringsagenda

Uit onderstaande overzicht blijkt dat er twee projecten zijn die eenmalig een bedrag uit de algemene middelen behoeven. Daarnaast is voor twee projecten een jaarlijkse bijdrage van 2022 t/m 2027 nodig.

NR	Projectnaam	Beschrijving	Uitleg	Budget Klimaatadaptatie (algemen middelen)
1	Subsidie afkopen 	We verstrekken subsidie aan eigenaren om het hemelwater van het gemengd riool af te halen en op eigen terrein te infiltreren.	Jaarlijks investeringsbedrag van 2022 t/m 2027	GRP
2	Programma afkopen 	Bij reconstructies passen we de openbare ruimte aan om rekening te houden met meer extreme neerslag, mits doelmatig. Bedrag per jaar tot en met 2027	Jaarlijks investeringsbedrag van 2022 t/m 2027	GRP
3	Beleid bovengrondse maatregel 	We hebben een voorkeur voor het zoeken naar maatregelen in de bovengrondse openbare ruimte. Maatregelen worden doelmatig ondergronds ingepast (op basis van een MKBA).	regulier werk	€ 0
4	Werkgroep Klimaatadaptatie 	We zetten in 2021 een werkgroep klimaatadaptatie op die in nieuwbouwplannen en reconstructies meedenkt over het klimaatadaptief uitvoeren/aanpassen van de openbare ruimte. Bij nieuwe plannen, reconstructies maar ook bij regulier beheer en onderhoud wordt klimaatadaptief denken de leidraad. Zie ook "Tegengaan van verschralling door klimaatverandering". Samenstelling Groen, Stedenbouw, Juridisch, Wegenbeheer en Riolering/Water.	regulier werk	€ 0
5	Scholen en schoolpleinen worden klimaatproof 	Gemeente gaat in gesprek met scholen over hoe het perfecte schoolplein er uitziet. Dit gebruiken we als input voor de inrichting. Een deel van de tegels halen we er uit. Hierbij ondersteunt de gemeente de scholen met menskracht. We planten struiken, bomen en gras. We introduceren natuurlijk spelen middels nog te ontwikkelen lesprogramma's. We leggen veilige waterpartijen aan met een educatief verhaal. Maasgouw heeft 7 scholen, kosten per school € 40.000,-	Jaarlijks investeringsbedrag van 2022 t/m 2025, in 2022 € 40.000 opstarten met 1 school	GRP
6	Beleid voorkomen hittestress bij nieuwbouw 	Formuleren gemeentelijke eisen voor nieuwbouw om hittestress tegen te gaan. Bij nieuwbouw: toets oriëntatie van woningen aan zonnestand in zomermaanden. Voorbereiding door werkgroep klimaatadaptatie.	regulier werk	€ 0
7	Bouwverordening klimaatproof 	Gemeentelijke klimaateisen bouw vastleggen in Bouwverordening. In de toekomst: moet meegenomen worden in het omgevingsplan.	regulier werk	€ 0
8	Burgerparticipatie vergroening 	We passen meer natuur in in de bestaande gebouwde omgeving. Samen in de tuinen werken met betrekking tot ontstening. Bijvoorbeeld zoals project Ik Groen Het in Landgraaf of het IVN project in Weert. Beschaduwung in tuinen. Klimaatproof gevels door aanplant gepaste struiken en bomen. Grindtuinen vergroenen, bewustwording klimaat en biodiversiteit.	Jaarlijks bedrag van 2022 t/m 2027	€ 30.000,00
9	Overzicht koelte eilanden 	De actie is in kaart te brengen waar in deze gemeente die koelte eilanden liggen en wanneer die toegankelijk zijn.	eenmalig projectbudget	€ 3.000,00
10	Communicatie koelte eilanden 	Opzetten van een methodiek om kennis over hitte en koelte uit te wisselen. Koelte eiland zijn daarbij de koele(re) verblijfsplekken; plekken doorgaans in de schaduw.	eenmalig projectbudget	€ 5.000,00
11	Meer Verbindingsroutes opzetten 	Koelte eilanden behouden en uitbreiden. Verbindingsroutes opzetten. Actie Werkgroep klimaatadaptatie.	Jaarlijks investeringsbedrag van 2022 t/m 2027	€ 25.000,00
12	Soortenlijst Klimaatadaptatie	Soortenlijst opstellen met adaptieve flora en fauna soorten. Ook voor gemeentelijk groen en bomen, binnen en buiten de bebouwde kom. Actie Werkgroep klimaatadaptatie.	regulier werk	€ 0
13	Vinger aan de pols	jaarlijks peilen we de stand van zaken door een (korte) vragenlijst over de klimaatthema's via het burgerpanel te verspreiden.	regulier werk	€ 0
14	onderzoek wisselwerking drinkwater-klimaatadaptatie-energietransitie	Opzetten onderzoek naar wisselwerking tussen de drinkwaterproductie, klimaatadaptatie en energietransitie taken. We beschermen de drinkwaterproductie in Maasgouw. Hierdoor hebben we wel enkele ruimtelijke beperkingen bij andere taken zoals klimaatadaptatie, en energietransitie.	regulier werk	€ 0

NR	Projectnaam	Beschrijving	Uitleg	Budget Klimaatadaptatie (algemen middelen)
15	 Aanpak blauwalg en botulisme	Controle van waterkwaliteit samen met Waterschap. Tijdig sluiten van zwemwater en waarschuwen mensen. Verwijderen van kadavers bij botulisme. Onderzoek naar lokale oorzaken van blauwalg en mogelijk aanpak.	eenmalig projectbudget	GRP
16	 Aanpak van hitte-stresslocaties	Inventariseren van locaties waar veel ouderen of jongeren verblijven en veel hittestress wordt ervaren. In gesprek met beheerders van deze locaties over maatregelen om de hittestress te verminderen (<i>zie ook actiepunt schoolpleinen</i>). Verkennen of in nabijheid van deze locaties koelte eilanden of routes in de openbare ruimte gerealiseerd kunnen worden (<i>zie ook actiepunt koelte-eilanden en koele verbindingroutes</i>)	Regulier werk	€0
17	 Preventie van natuurbranden	Gebruikers attenderen op brandgevaar (communicatie), controle en toezicht op gebruik. Treffen van preventieve maatregelen als onderdeel van het beheer van deze natuurgebieden in Maasgouw. Afstemming binnen regio.	Regulier werk	€0
18	 Versterking klimaatbuffers	Aanpak opzetten die is gericht op de versterking van natuurgebieden en verbindingzones (beekdalen) in de gemeente Maasgouw als natuurlijke klimaatbuffers. In samenwerking met terreinbeheerders.	<i>Onderdeel van Project Groen Maasgouw</i>	Groen Maasgouw
19	 Grootchalige aanplant van bomen	Grootchalige aanplant van bomen die water vasthouden (en daarmee wateroverlast en droogte verminderen) en die zorgen voor koelte bij hitte. In afstemming met de acties die zijn gericht op hittestress-locaties, koelte-eilanden en natuurlijke klimaatbuffers.	<i>Onderdeel van Project Groen Maasgouw</i>	Groen Maasgouw
20	 Communicatieplan Klimaatadaptatie	Communicatieplan dat beschrijft hoe we kennisdeling, bewustwording en voorlichting van de Klimaatadaptatiemaatregelen doen incl. uitvoering.	Eenmalig budget voor opstellen, jaarlijks budget voor uitvoering	GRP